

Indeks potrošačkih cijena (CPI) Oktobar 2015. godine

Mjesečna deflacija u oktobru 0,1%

Mjesečna deflacija u oktobru 2015. godine, mjerena indeksom potrošačkih cijena iznosila je 0,1%, dok su potrošačke cijene u odnosu na isti mjesec prethodne godine bile u prosjeku više za 1,5%. Najveći uticaj na mjesečnu stopu deflacije imali su pad cijena: voća; povrća; usluga smještaja; mlijeka, sira i jaja; goriva i maziva. Potrošačke cijene u periodu januar-oktobar 2015. godine u odnosu na isti period prethodne godine bile su u prosjeku više za 1,6%.

Posmatrano po glavnim grupama, mjesečni pad cijena zabilježen je u grupama: Hoteli i restorani (-3,7%); Hrana i bezalkoholna pića (-0,9%); Ostali proizvodi i usluge (-0,5%); Prevoz (-0,2%), dok je rast cijena zabilježen u grupama: Odjeća i obuća (5,0); Alkoholna pića i duvan (0,1%); Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva (0,1%); Komunikacije (0,1%). Cijene u grupama: Pokućstvo i rutinsko održavanje stana; Zdravlje; Rekreacija i kultura; Obrazovanje su ostale na nivou cijena iz prethodnog mjeseca.

Pozitivne godišnje stope inflacije u oktobru zabilježene su u grupama: Odjeća i obuća (4,7%); Hoteli i restorani (4,1%); Alkoholna pića i duvan (3,2%); Hrana i bezalkoholna pića (2,5%); Zdravlje (2,1%); Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva (1,2%); Pokućstvo i rutinsko održavanje stana (1,0%); Rekreacija i kultura (0,4%), dok su negativne godišnje stope inflacije zabilježene u grupama: Prevoz (-2,9%); Ostali proizvodi i usluge (-0,5%).

**Grafik 1. Indeks potrošačkih cijena (CPI),
godišnje stope inflacije**

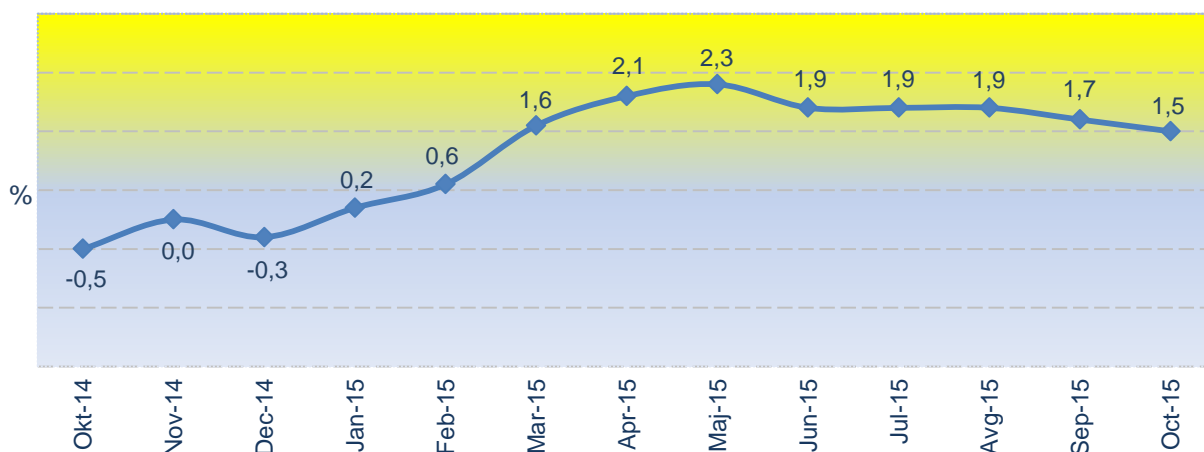

Tabela 1. Stope inflacije mjerene indeksom potrošačkih cijena, u %

	Naziv	Ponderi ‰	Okt 2015 Ø 2014	Okt 2015 Sep 2015	Okt 2015 Okt 2014	Jan-Okt 2015 Jan-Okt 2014
00	CPI - ukupno	1000,0	2,1	-0,1	1,5	1,6
01	Hrana i bezalkoholna pića	386,4	3,0	-0,9	2,5	3,0
02	Alkoholna pića i duvan	37,9	3,5	0,1	3,2	2,6
03	Odjeća i obuća	70,7	8,9	5,0	4,7	3,3
04	Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva	153,1	2,3	0,1	1,2	1,9
05	Pokućstvo i rutinsko održavanje stana	46,9	0,5	0,0	1,0	-0,1
06	Zdravlje	38,2	2,4	0,0	2,1	2,6
07	Prevoz	101,0	-4,1	-0,2	-2,9	-4,1
08	Komunikacije	57,1	0,1	0,1	0,0	0,0
09	Rekreacija i kultura	27,2	1,7	0,0	0,4	1,9
10	Obrazovanje	15,7	0,0	0,0	0,0	0,0
11	Hoteli i restorani	23,0	2,6	-3,7	4,1	2,2
12	Ostali proizvodi i usluge	42,8	-0,4	-0,5	-0,5	-0,1

Grafik 2. Uticaj pojedinačnih oblasti na godišnju stopu inflacije (u %), oktobar 2015.

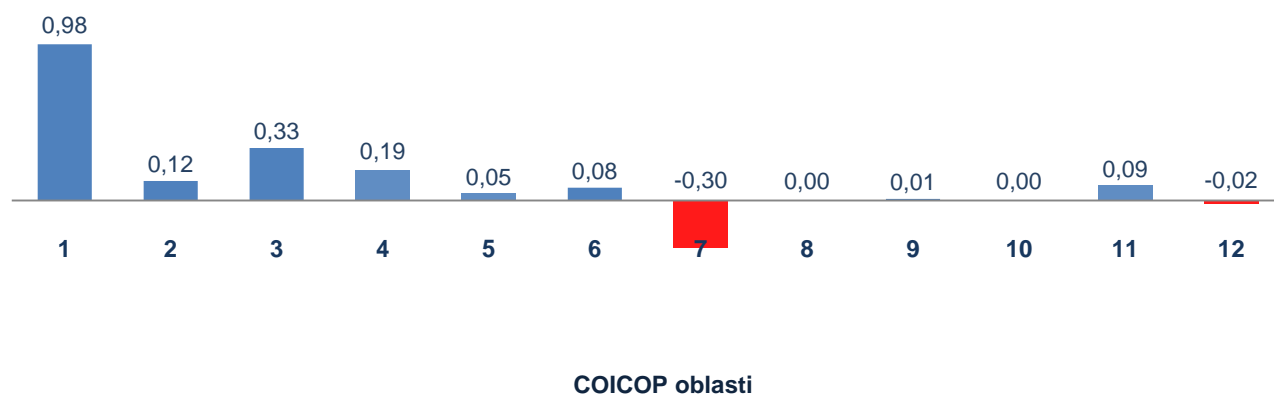

Tabela 2. Grupe koje su najznačajnije uticale na mjesečnu stopu inflacije, okt. 2015.

COICOP/ HICP	Naziv grupe	Ponderi ‰	Mjesečna inflacija %	Uticaj u procentnim poenima
0321/2	Obuća, uključujući popravku i iznajmljivanje obuće	30,8	5,9	0,42
0312	Odjeća	39,3	4,3	0,39
0723	Održavanje i popravka vozila	11,7	2,1	0,06
0113	Riba	10,6	1,4	0,03
0122	Mineralna voda, bezalkoholna pića, voćni i povrćni sokovi	12,5	1,2	0,03
0119	Ostali prehrambeni proizvodi	8,6	1,5	0,03
0111	Hljeb i žitarice	61,7	0,2	0,03
0454	Čvrsta goriva	40,0	0,3	0,02
0722	Gorivo i mazivo	51,0	-1,0	-0,11
0114	Mlijeko, sir i jaja	84,3	-0,7	-0,14
1120	Usluge smještaja	5,7	-12,8	-0,17
0117	Povrće	38,4	-2,2	-0,20
0116	Voće	22,5	-8,9	-0,46

Tabela 3. Grupe koje su najznačajnije uticale na godišnju stopu inflacije, okt. 2015.

COICOP/ HICP	Naziv grupe	Ponderi ‰	Godišnja inflacija %	Uticaj u procentnim poenima
0116	Voće	22,5	11,8	0,27
0312	Odjeća	39,3	5,8	0,23
0115	Ulja i masti	16,3	13,2	0,22
0112	Meso	104,6	1,2	0,13
0321/2	Obuća, uključujući popravku i iznajmljivanje obuće	30,8	3,3	0,10
0220	Duvan	25,2	3,6	0,09
0122	Mineralna voda, bezalkoholna pića, voćni i povrćni sokovi	12,5	6,5	0,08
0723	Održavanje i popravka vozila	11,7	6,5	0,08
0118	Šećer, džem, med, čokolada i konditorski proizvodi	18,2	3,6	0,07
0114	Mlijeko, sir i jaja	84,3	0,8	0,07
0520	Tekstilni proizvodi za domaćinstvo	3,6	-3,3	-0,01
0454	Čvrsta goriva	40,0	-0,3	-0,01
0121	Kafa, čaj i kakao	8,7	-2,0	-0,02
1211	Frizerske, kozmetičke i druge lične usluge	12,9	-2,6	-0,03
0722	Gorivo i mazivo	51,0	-7,8	-0,40

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Indeksi potrošačkih cijena (CPI) su najvažniji kratkoročni indikatori i osnova za donošenje odluka u oblasti ekonomije i finansija. Od januara 2009. godine koriste se kao *zvanična mjera inflacije* u Crnoj Gori.

Indeks potrošačkih cijena koristi se za usklađivanje plata i zarada u skladu sa kolektivnim ugovorima, kao i penzija i socijalnih davanja. Takođe se koristi za deflacioniranje pojedinih makroekonomskih agregata u statistici nacionalnih računa i u druge svrhe.

Indeks potrošačkih cijena se definiše kao mjera prosječne promjene cijena fiksne korpe roba i usluga koje domaćinstvo kupuje u cilju zadovoljenja svojih potreba.

Ponderi koji se primjenjuju za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena izražavaju relativnu važnost odabranih proizvoda i usluga u ukupnoj potrošnji domaćinstava na domaćoj teritoriji.

Lista proizvoda se redovno revidira kako bi se očuvala njena reprezentativnost u pogledu strukture potrošnje i navika potrošača.

Podaci se publikuju shodno Kalendaru objavljivanja podataka, kao i na našem web sajtu www.monstat.org

Uticaj pojedinih grupa na stopu inflacije pokazuje koliko je data podgrupa uticala na ukupnu stopu inflacije. Uticaj zavisi od pondera i stope inflacije date grupe. Ponderi predstavljaju relativno učešće potrošnje domaćinstava određene grupe ili podgrupe proizvoda u ukupnoj potrošnji. Zbog toga ponderi imaju važnu ulogu u računanju stope inflacije. Oni predstavljaju "važnost" određene grupe proizvoda u ukupnoj potrošnji domaćinstava u određenom referentnom periodu. Na primjer, ako tokom određenog mjeseca cijene hljeba porastu za 10%, ovo će uticati na rast inflacije za oko 0,5% ($10 \cdot 5\% = 0,5\%$ - pošto je učešće hljeba u ukupnim troškovima 5%). Međutim, ako cijene lijekova zabilježe rast od 12%, ovo bi povećalo inflaciju za 0,06% ($12 \cdot 0,5\% = 0,06\%$ - pošto je učešće lijekova u ukupnim troškovima 0,5%). Ovaj jednostavan primjer pokazuje koliko veliki uticaj imaju ponderi na konačnu cifru koja prikazuje inflaciju.

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 230-811, telefaks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremio:

Miroslav PEJOVIĆ

Tel. +382-20-230 805

e-mail: contact@monstat.org